

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5Csp/32/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200952
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8418200952.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtina 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanej v 2. rade J.Ý. V.A., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. P. XX/XX, XXX XX B. J., v konaní o zaplatenie 287,13 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Náhradu trov konania stranám sporu **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal 23. 04. 2018 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 287,13 eur, úrokov z omeškania a na náhradu trov konania.
2. Podanú žalobu odôvodnil tým, že pôvodný veriteľ, spol. VÚB banka, a.s. ako veriteľ, uzatvoril so žalovanými ako dlžníkmi 25. 07. 2008 Zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru č. 004466411250708 v znení jej dodatkov, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky VÚB, a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom. Na základe tejto zmluvy bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 5 377,41 eur (162.000 Sk). Žalovaní porušili svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, na základe čoho sa dostali do omeškania s vrátením poskytnutého úveru. Podanou žalobou si žalobca uplatňuje neuhradené 3 splátky á 95,71 eur v celkovej sume 287,13 eur. Žalovaní nespĺnili povinnosť uhradiť dlžné splátky, od 26. 07. 2015 sú v omeškaní, preto žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania. Uplatnil náhradu trov konania.
3. Žalovaným bola žaloba doručená, avšak sa k nej písomne nevyjadrili.
4. Výzvou z 13. 08. 2019 bol žalobca vyzvaný uviesť rozhodujúce skutočnosti preukazujúce, že boli splnené zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, za účelom posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.
5. Žalobca v zmysle výzvy vo vyjadrení zo 14. 11. 2019 súdu doručil podanie, v ktorom uviedol, že výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s prísl. boli žalovaní vyzvaní na zaplatenie zostatku úveru a jeho príslušenstva v lehote do 7 dní od dňa doručenia, a to vzhľadom na svoje omeškanie s platením dlhu. V zmysle výpisu z úverového účtu žalovaných č. 5078181721/0200, žalovaní od 18. 07. 2012 viac ako 90 dní neuhradili na pohľadávku nášho právneho predchodcu žiadnu platbu. Ku dňu postúpenia pohľadávky boli žalovaní v omeškaní viac ako 90 dní so splatením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, čím boli splnené všetky podmienky uvedené v ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Táto výzva bola doručená žalovaným 25. 07. 2012.

6. Na pojednávaní konanom 16. 01. 2020 žalovaný v 1. rade oznámil, že na jeho majetok bol vyhlásený oddĺžovací konkurz, a to uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2OdK/881/2019, ktorého následkom je ex lege zastavenie súdneho konania v zmysle § 167e ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. Súd uznesením zo 16. 01. 2020, č. k. 5Csp/32/2018 - 73, konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil. Následne súd v konaní pokračoval už len so žalovanou v 2. rade.

7. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávania na 13. 02. 2020, na ktoré sa nedostavil žalobca, právny zástupca žalobcu a žalovaná v 2. rade. Právny zástupca žalobcu svoju neprítomnosť ako neprítomnosť žalobcu ospravedlnil, súhlasil, aby súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti. Žalovaná v 2. rade predvolanie neprevzala, avšak na predchádzajúcom pojednávaní jej neúčasť zo zdravotných dôvodov ospravedlnil žalovaný v 1. rade.

8. V súlade s ust. § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) súd rozhodol, že pojednávanie sa vykoná v neprítomnosti žalobcu, PZ žalobcu a žalovanej v 2. rade. Súd má zároveň za to, že spor nie je možné rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku ako to navrhol žalobca a preto aj vzhľadom na ust. § 295 CSP a § 298 CSP súd vykoná dokazovanie na pojednávaní.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o poskytnutí spotrebného úveru, všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a. s, výpisom z bankového systému, oznámením o postúpení pohľadávky, vyjadreniami žalobcu, výzvami na predčasné splatenie úveru a zistil nasledovný skutkový stav.

10. Zo Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru uzavretej medzi žalobcom a žalovanými 25. 07. 2008 vyplýva, že žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 5377,41 eur, ktorý sa zaviazali splatiť v 84 mesačných splátkach po 95,71 eur so začiatkom splácania od 18. 08. 2008 a poslednou splátkou 25. 07. 2015. Zmluvné strany si dohodli úrokovú sadzbu platnou ku dňu schválenia úveru vo výške 10,90 %. Ročná percentuálna miera nákladov bola zmluvnými stranami dohodnutá vo výške 12,84 %. Celkové náklady dlžníkov boli 7 955,09 eur, pričom istina činila sumu 5 377,41 eur a výška úrokov s poplatkami predstavovala sumu 2 577,68 eur.

11. Oznámením z 15. 12. 2015 právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, oznámila žalovanému v 1. rade, že postúpila svoju pohľadávku zo zmluvy č. 5078181721 z 03. 06. 2011 na žalobcu, a to zmluvou o postúpení pohľadávok ku 03. 12. 2015.

Oznámením z 15. 12. 2015 právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, oznámila žalovanej v 2. rade, že postúpila svoju pohľadávku zo zmluvy č. 5078181721 z 03. 06. 2011 na žalobcu, a to zmluvou o postúpení pohľadávok ku 03. 12. 2015.

12. Výzvou z 18. 07. 2012, ktorá bola obom žalovaným doručená 25. 07. 2012, vyzval pôvodný veriteľ na splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, a zároveň touto výzvou dňom 18. 07. 2012 vyhlásil pôvodný veriteľ predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom 3 948,41 eur.

13. Žalobca vo svojom vyjadrení okrem tvrdení preukazujúcich zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 7 zákona o bankách ďalej uviedol, že vzhľadom k nespĺneniu podmienok zosplatenia úveru ustanovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) v spojení s § 565 OZ, teda že veriteľ upozornil spotrebiteľa - žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 OZ, nenastali účinky doručenej výpovede týkajúce sa predčasnej splatnosti úveru a žalobca si podanou žalobou uplatňuje právo na zaplatenie nepremičaných splátok úveru. Vzhľadom k tomu, že žalovaní doposiaľ neuhradili dlžnú sumu, na podanej žalobe trval v celom rozsahu. Uplatnil si náhradu trov konania.

14. Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnou právnou úpravou.

15. Treba pritom podotknúť, že v tomto prípade sa jedná spotrebiteľský vzťah, a teda podľa § 54 ods. 2 OZ sa na takýto vzťah použije ustanovenie zákona, ktoré je pre spotrebiteľa výhodnejšie, čo sa použije aj na posudzovanie platnosti právnych úkonov, a to z dôvodu, že na strane žalovaného je spotrebiteľ, ktorý má stále slabšie postavenie oproti druhej strane, na ktorej vystupuje dodávateľ, ktorý koná svoju činnosť v rámci svojho podnikania a má k dispozícii, okrem financií aj ľudí s právnickým a ekonomickým vzdelaním.

16. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej Občiansky zákonník alebo OZ) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Podľa § 92 ods. 7 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej postupník), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

18. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a nesporné, že medzi pôvodným veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi bola 25. 07. 2008 uzatvorená Zmluva o poskytnutí spotrebného úveru č. 5078181721, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 5377,41 eur pri výške

úrokovej sadzby 10,90 % ročne v deň podpisu zmluvy. RPMN bola vo výške 12,84 %. Žalovaní zaviazali poskytnutý úver uhradiť pravidelnými mesačnými splátkami po 95,71 eur s dátumom prvej splátky 18. 08. 2008 a dátumom poslednej splátky 25. 07. 2015. Následne bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok medzi Všeobecnou úverovou bankou, a. s. - postupca a žalobcom - postupníkom, čím boli práva a povinnosti z úverovej zmluvy postúpené na žalobcu. Ďalej je nesporné, že na žalobcu bola postúpená pohľadávka voči žalovaným bez toho, aby pôvodný veriteľ zosplatnil, resp. vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, čo sám žalobca uviedol vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu 14. 11. 2019.

19. Žalobca v spore tvrdil, že pohľadávku z úverovej zmluvy voči žalovaným nadobudol postúpením, pričom ako dôkaz označil Oznámenie o postúpení z 15. 12. 2015 adresované jednak žalovanému v 1. rade a jednak žalovanej v 2. rade. Súčasne pripojil i fotokópiu podacieho hárku č. EPH005953507, ktoré má preukazovať, že žalovanému v 1. rade i žalovanej v 2. rade bola 2. triedou zasielaná zásielka dňa 17. 12. 2015. Čo je obsahom zásielky zo strany postupcu však z podacieho hárku zrejme nie je.

20. Vzhľadom na skutočnosť, že veriteľom s ktorým žalovaní uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej mala vzniknúť žalovaná pohľadávka nebol žalobca, ale banka - Všeobecná úverová banka, a.s. a vzhľadom na tvrdenie žalobcu, že pohľadávka voči žalovaným mu bola postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok, základnou otázkou pre rozhodnutie, ktorú bolo nevyhnutné vyriešiť skôr než by súd pristúpil k samotnému posúdeniu výšky nároku a jeho súdnej vymáhateľnosti, bolo vyriešiť si otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 06. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

21. Zodpovedanie uvedenej otázky súdom je tak nevyhnutné vždy, a to ex offio, teda aj bez námietky a bez ohľadu na postoj žalovaného, teda bez ohľadu na to, či sám žalovaný nárok voči nemu uplatnený sporí alebo nie (k tomu podporne pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/83/2017 alebo 18Co/101/2017 z ktorých cit.“ Súd prvej inštancie správne preskúmaval vecnú legitímáciu, či už aktívnu (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnu (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), ktorá je imanentnou súčasťou civilného procesu (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 06. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009). V opačnom prípade by išlo o zjavný exces v postupe konajúceho súdu, ktorý pri opomenutí vyriešiť kardinálnu otázku, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, by bolo protirečenie obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.- (nález Ústavného súdu SR zo 16. decembra 2014, sp. zn. III. ÚS 266/2014).“

22. Podľa názoru súdu nebola v spore preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, lebo žalobca vôbec nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky, teda ani platné postúpenie pohľadávky voči žalovanej, či čo i len jej časti na žalobcu. Žalobca napriek osobitnej výzve súdu na doplnenie rozhodujúcich skutočností k splneniu zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods.7 zákona o bankách za účelom posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súdu doručil síce výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom z 18. 07. 2012, avšak touto výzvou rovno a súčasne vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalobca však súdu nedoručil v súlade s § 92 ods. 7 zákona o bankách; písomnú výzvu po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, nakoľko výzvou na predčasné splatenie súčasne vyhlásil predčasnú splatnosť úveru.

23. Ako už bolo uvedené, veriteľom, s ktorým žalovaní vstúpili do záväzkového úverového vzťahu na základe zmluvy z 25. 07. 2008 bola Všeobecná úverová banka, a.s., teda banka. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky je obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o bankách) ako osobitná úprava (lex specialis) pred všeobecnou úpravou (lex generalis) o postupovaní pohľadávok v § 524 až 530 Občianskeho zákonníka. Zákonné predpoklady pre platné postúpenie

pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky upravuje § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa tohto zákonného ustanovenia „ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej postupník), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

24. Vzhľadom na uvedené a tiež z dôvodov, ktoré súd rozvedie ďalej nemôžu byť podľa názoru súdu žiadne pochybnosti, že zákonom o bankách sú odchylné od všeobecných pravidiel o postúpení pohľadávky v Občianskom zákonníku sprísnené pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Pre platné postúpenie pohľadávky banky tak musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky upravené v § 92 ods.7 zákona o bankách, pričom predovšetkým a najmä pohľadávka, alebo jej časť môže byť postúpená bankou len vtedy, ak je splatná a to až po predchádzajúcej písomnej výzve banky, a ak klient napriek nej nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku.

25. Ustanovenie § 92 ods. 7 zákona o bankách stanovuje podmienky platnosti postúpenia bankovej pohľadávky. Aj všeobecná zákonná úprava postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku v § 525 ods.1 a 2 jasne stanovuje, že postúpiť nemožno pohľadávku, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. V tejto súvislosti potom treba poukázať okrem iného aj na skutočnosť, že zákon o bankách vo svojich ustanoveniach § 2 ods.1 a 2 v spojení s § 3 ods.1 a 2 a § 5 písm. b) a k) umožňuje bankám, teda držiteľom bankového povolenia poskytovať úvery aj z peňažných prostriedkov získaných od iných osôb vo forme vkladov od verejnosti, čo je zákonom zakázané pre každý subjekt bez bankového povolenia, pričom nepochybne aj v záujme znemožnenia obchádzania tejto zákonnej regulácie zároveň zákon o bankách v § 92 ods. 8 (pôvodne § 92 ods. 7) striktné reguluje možnosť postupovania pohľadávok z bankových úverov tak, aby jednak nedochádzalo k postupovaniu ešte nesplatených pohľadávok z bankových úverov (teda z tzv. živých bankových úverov) a aby banky a pobočky zahraničných bánk mohli postupovať len svoje pohľadávky zodpovedajúce peňažnému záväzku či časti peňažného záväzku bankového klienta s ktorým je bankový klient v omeškaní nepretržite dlhšia ako 90 kalendárnych dní aj napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky. Teda banky a pobočky zahraničných bánk môžu postupovať svoje splatné pohľadávky alebo splatné časti svojich pohľadávok len za daných, striktné upravených zákonných podmienok. Skutočnosť, že uvedené ustanovenia zákona o bankách (§ 89 a nasl.), vrátane § 92 ods.8 slúžia práve na ochranu klienta a to aj vo vzťahu k platnosti postúpenia pohľadávky jasne preukazuje už to, že celá daná časť zákona o bankách (štrnásť častí) má názov Ochrana klientov a bankové tajomstvo.

26. Vzhľadom na uvedené je pritom podľa názoru súdu neprípustné, aby v spotrebiteľskom vzťahu aj vzhľadom na vnútroštátnu normatívnu právnu úpravu ochrany spotrebiteľa (okrem iného pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, § 53 ods. 1 až 3 a 5 Občianskeho zákonníka) ako aj európsky systém ochrany spotrebiteľov boli tieto záväzné pravidlá a zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky obchádzané len prostredníctvom bankami predformulovaných zmluvných ustanovení vrátane obchodných podmienok, ktoré by bankám umožňovali aby ich pohľadávky, ktoré majú voči bankovým klientom (dlžníkom) postupovali na iné subjekty (postupníkov) v rozpore so zákonnými pravidlami podľa ust. § 92 ods.7 zákona o bankách. Podľa § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom síce v zmysle § 89 ods.1 zákona o bankách môžu zmluvne upraviť práva

a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ale to len vtedy ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Odkazová poznámka v § 89 ods.1 zákona o bankách pritom v tejto súvislosti odkazuje okrem iného práve aj na ust. § 53 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka o zákaze neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy sa pritom za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve sa považuje aj ustanovenie, ktoré dovoľuje dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené platí, že prípadné odchylné dojednanie strán o postúpení pohľadávky (oproti podmienkam v zákone o bankách) obsiahnuté v Obchodných podmienkach, či iných formulárových, individuálne nevyjednaných dokumentoch je neprijateľné a neplatné.

27. Súd je toho názoru, že postúpenie bankovej pohľadávky, ktoré je v rozpore so zákonnými pravidlami podľa § 92 ods. 7 zákona o bankách je právnym úkonom odporujúcim zákonu, a tým absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. V súvislosti so svojim názorom, že ust. § 92 ods.7 zákona o bankách normuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky súd dáva do pozornosti aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. 03. 2018 sp. zn.7Cdo/26/2017. V zmysle uvedeného rozhodnutia totiž podmienky podľa § 92 ods.8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

29. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa preto takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka, nehovoriac o tom, že v tu súdenom spore postupníkom je obchodná spoločnosť špecializujúca sa práve na hromadné vymáhanie postúpených pohľadávok, ako je súdu známe z jeho činnosti.

30. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky prostredníctvom podmienok v § 92 ods. 7 zákona o bankách a ich naplnenie musí byť považované za zákonný predpoklad platnosti postúpenia aj z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie je vždy zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

31. S poukazom na vyššie uvedené žalobe žalobcu nemohlo byť vyhovené, lebo žalobca vôbec nepreukázal zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle vyššie citovaného § 92 ods. 7 zákona o bankách. Jednak totiž nepreukázal že išlo o pohľadávku splatnú, nakoľko nepreukázal dodržanie zákonných podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Bez ohľadu na uvedené súd uvádza, že aj keby bolo preukázané dodržanie zákonných podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a keby ho bolo možné považovať za platné (čo nebolo), na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu by to v tu súdnej veci nič nezmenilo, nakoľko žalobca nepredložil žiadnu písomnú výzvu banky na preukázanie splnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky a preukázanie zachovania zákonnej 90 dňovej lehoty medzi výzvou a postúpením pohľadávky.

32. Ako už bolo uvedené, v súdnej veci sa jednalo o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa v zmysle tejto zmluvy malo uskutočniť v splátkach. Preto ak veriteľ chcel žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, bol povinný postupovať podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného v tom čase. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Súd musí skonštatovať, že žalobca nepreukázal dodržanie týchto

podmienok, ktoré v zmysle predmetného ustanovenia zákona bolo treba splniť, aby bolo možné žiadať predčasné splatenie úveru. Žalobca predložil súdu len výzvu na predčasné splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom z 18. 07. 2012, no nepredložil súdu žiaden dôkaz, že by veriteľ - banka predtým preukázateľne upozornil spotrebiteľa (žalovaných) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Žalobca teda nepredložil (ani neoznačil) žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, žeby veriteľ Všeobecná úverová banka, a.s. skutočne upozornil žalovaných na možnosť predčasného zosplatenia úveru, kedy sa tak malo stať a že také upozornenie skutočne bolo žalovaným doručené (či aspoň doručované) do sféry jeho dispozície.

33. Dôsledkom nepredloženia dôkazov o tom, že jednalo sa o v celom rozsahu splatnú (zosplatenú) pohľadávku z úveru a že boli splnené povinnosti veriteľa uložené mu kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa je záver, že zákonná podmienka platného postúpenia pohľadávky banky, ktorou je, aby išlo o pohľadávku, alebo jej časť, ktorá už je splatnou preukázaná žalobcom nebola. Splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky tu preukázané nebolo (pozri aj rozsudok Krajského súdu v Prešove z 03. 05. 2018 sp. zn. 3Co/19/2018).

34. V danom prípade teda žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bankou ani samotný úkon predčasného zosplatenia (výzvu a jej doručenie žalovaným) a preto nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods.7 zákona o bankách.

35. Ďalej pokiaľ ide o výzvu v zmysle § 92 ods. 7 zákona o bankách, tak dôkazné bremeno k danej výzve možno uniesť jedine predložením výzvy spolu s dôkazom o jej skutočnom doručení, či aspoň doručovaní dlžníkovi bez ktorého jej samotné vyhotovenie nepostačuje. Tu nebola preukázaná ani len existencia výzvy banky pred postúpením pohľadávky. Preto ani v prípade, žeby bolo preukázané zosplatenie úverovej pohľadávky a žeby bola preukázaná platnosť zosplatenia úveru (čo ako už bolo uvedené nebola) na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu by to v tu súdnej veci nič nezmenilo, nakoľko ďalšou zákonnou podmienkou platného postúpenia bankovej pohľadávky je písomná výzva a zachovanie zákonnej 90-dňovej lehoty medzi výzvou a postúpením pohľadávky, pričom ani jedno z toho preukázané nebolo. Preto postúpenie pohľadávky odporuje zákonu a je neplatné.

36. Čo sa týka predloženého oznámenia postupcu z 15. 12. 2015 žalovaným o postúpení pohľadávky, k tomu súd uvádza nasledovné. Súdu je dobre známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Avšak toto rozhodnutie je tu nepoužiteľné, lebo týkalo sa postúpenia pohľadávky pri zmluve o dielo v obchodnom záväzkovom vzťahu a nie postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt v spotrebiteľskom vzťahu v nadväznosti na posudzovanie dodržania zákonných podmienok § 92 ods.7 zák. o bankách. Koniec koncov, rovnaký názor k uvedenej otázke aktuálne zaujal aj Najvyšší súd SR v už spomínanom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/147/2017 v ktorom vo vzťahu k uvedenému judikátu uviedol, že jeho závery v súčasnosti nie je možné aplikovať v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré spočíva na diametrálne odlišných (až protichodných) princípoch ako právo obchodné. Podľa Najvyššieho súdu uvedený judikát primárne rozoberá notifikačnú povinnosť (denunciáciu) s dôrazom na to, ako vplýva toto oznámenie (táto právna skutočnosť) na zmenu v obsahu záväzku vo vzťahu k dlžníkovej povinnosti plniť v obchodnoprávnom spore. Tu však treba mať na zreteli, že uvedený judikát nevyklučuje (a ani nemôže) možnosť súdneho prieskumu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, najmä v prípade, keď samotná právna úprava postúpenia pohľadávky podľa OZ obsahuje ustanovenia o zákaze postúpenia (§ 525 OZ). Je preto logické, že ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi.

37. Súdu sú známe aj názory podporené niektorými autormi (JUDr. Kristián Csach, PhD, LL.M publikované v časopise Súkromné právo č. 1/2015) podľa ktorých ust. § 92 ods.7 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou postupníka pohľadávky a že táto úprava by sa mala týkať len problematiky bankového tajomstva. S týmito názormi sa však súd nestotožňuje a z dôvodov ktoré už uviedol nemá žiadne pochybnosti o tom, že ustanovenie § 92 ods. 7 zákona o bankách upravuje zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré nevyhnutne musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky a že týmito pravidlami sú odchylne od všeobecných pravidiel v Občianskom zákonníku sprísnené pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Koniec koncov, úplne

jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností to aktuálne judikoval aj Najvyšší súd SR v rozsudkoch sp. zn. 7Cdo/26/2017 a 1Cdo/147/2017.

38. Aktuálne tento názor bol potvrdený aj v uznesení Najvyššieho súdu SR z 20. 11. 2019 sp. zn. 1Obdo/92/2018.

39. K prípadnej argumentácii, že zákon o spotrebiteľských úveroch ohľadom problematiky postúpenia pohľadávky poukazuje na občiansky zákonník a nie na § 92 ods.7 zákona o bankách súd uvádza, že je treba si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch dopadá na všetkých poskytovateľov spotrebiteľských úverov, pričom nie každý z nich je bankou, preto ani tento argument neobstojí.

40. Súd ďalej podporne poukazuje na aktuálne rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý je odvolacím súdom tunajšieho súdu potvrdzujúce záver o neplatnosti Zmluvy o postúpení bankových pohľadávok v obdobných sporoch (napr. rozsudok 18Co/44/2016 z 18. 01. 2017, kde sa už konštatuje, že ustálená súdna prax je v tomto smere jednotná) alebo rozhodnutia iných senátov (17Co/139/2017, 14Co/47/2016, 2Co/28/2016, 19Co/150/2016, 8Co/75/2016, 21Co/5/2016, 7Co/75/2016, 6Co/153/2016, 16Co/1/2016, 5Co/159/2015, 17Co/75/2016, 12Co/240/2015, 12Co/33/2016, 23Co/94/2015, 4Co/145/2014, 9Co/175/2015, 15Co/257/2015).

41. Aj z verejne dostupných rozhodnutí Krajského súdu v Prešove vyplýva, že prevažujúci názor senátov tohto súdu je taký, že zákonné podmienky postúpenia pohľadávky banky inému subjektu ako banke, ktorými sú podľa § 92 ods.7 Zákona o bankách postúpenie splatnej pohľadávky, s ktorej plnením je spotrebiteľ nepretržite v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní a túto ani napriek písomnej výzve v tejto lehote nesplnil, a od 23. 12. 2015 aj zákaz postúpenia bankovej pohľadávky vybraným subjektom podľa § 17 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách poskytovaných spotrebiteľom (zákon č. 438/2015 Z. z.) predstavujú k ustanoveniu § 524 a násl. Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky osobitné zákonné ustanovenia (lex specialis), ktorých cieľom ratio legis je sprísnenie postúpenia bankovej pohľadávky a vytvorenie priestoru na strane spotrebiteľa zabrániť postúpeniu pohľadávky na subjekt mimo sféry kontrolovanú dohľadovým orgánom. Porušenie týchto zákonných pravidiel spôsobuje neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom.

42. Súd z dôvodov, ktoré vyššie uviedol má za to, že jednalo sa tu v prípade postúpenia pohľadávky z banky na žalobcu o absolútne neplatný právny úkon. S poukazom na všetko uvedené preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol, lebo nebola preukázaná aktívna vecná legitímáciu žalobcu na súdne uplatnenie tvrdenej pohľadávky, na čo súd musel prihladiť ex off.

44. Zároveň súd poukazuje na rozpor v tvrdeniach žalobcu uvedených v listinných dôkazoch, nakoľko zo žaloby ako aj zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 5078181721 mal súd za preukázané, že predmetom je nárok zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru uzatvorenej medzi Všeobecnou úverovou bankou, a. s. a žalovanými 25. 07. 2008, pričom v Oznámení o postúpení pohľadávky z 15. 12. 2015 však postupca uviedol, že na postupníka postúpil pohľadávku, ktorá vyplýva zo Zmluvy č. 5078181721 uzatvorenej 03. 06. 2011. Táto skutočnosť, a teda že sa jedná pohľadávku banky z titulu Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 00446641120708 z 03. 06. 2011 je uvedená aj vo výzve na predčasné splatenie úveru z 18. 07. 2012. Teda z toho vyplýva, že predmetom predčasnej splatnosti ako aj predmetom postúpenia bola pohľadávka banky zo zmluvy uzatvorenej 03. 06. 2011, pričom predmetom žaloby bola pohľadávka banky zo zmluvy uzatvorenej 25. 07. 2008.

45. O trovách konania medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade, súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP. V danom prípade plný úspech v spore mala žalovaná v 2. rade, keďže žaloba voči nej bola v celom rozsahu zamietnutá, preto podľa § 255 ods.1 CSP jej vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Žalovaná v 2.rade však náhradu žiadnych trov konania neuplatnila, zo spisu jej žiadne preukázateľné trovy nevyplývajú, preto súd v zmysle § 262 ods.1 a 2 CSP nevyhradil rozhodnutie o ich výške samostatnému uzneseniu, nakoľko nebolo by v ňom o čom rozhodovať, ale o nároku na náhradu trov konania priamo rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Zároveň bolo potrebné rozhodnúť aj o nároku trov konania medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade, nakoľko v uznesení zo 16. 01. 2020 súd o trovách konania nerozhodoval a uviedol, že rozhodne o trovách celého konania v konečnom rozhodnutí. O trovách súd rozhodol v súlade s § 257 CSP; a žiadnej zo

strán sporu náhradu trov konania nepriznal, nakoľko k zastaveniu nedošlo zavinením ani jednej zo strán. V čase podania žaloby sa ešte voči žalovanému oddlžovacie konanie nevedlo, teda žalobca nemal vedomosť o jeho platobnej neschopnosti. Žaloba bola podaná na súd 23. 04. 2018 a konkurz na majetok dlžníka bol vyhlásený uznesením z 19. 02. 2019.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.